Альянс розширює доступ до лікування гепатиту С в Україні представникам ключових груп населення

Проект Альянсу громадського здоров'я з розширення доступу до діагностики та лікування вірусного гепатиту С (ВГС-інфекції) для представників ключових груп

Основна мета Проекту

Основна мета проекту це - забезпечення доступу представників груп підвищеного ризику до лікування вірусного гепатиту С із застосуванням противірусних препаратів прямої дії (ППД).

Проект є додатковим ресурсом та заходом підвищення ефективності Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року, затвердженої Кабінетом Міністрів України (Постанова від 29 квітня 2013 р. № 637), для забезпечення рівного доступу представників груп ризику інфікування ВГС та ВІЛ до профілактики, діагностики та лікування вірусного гепатиту С в Україні з метою стабілізації епідемічної ситуації, зниження рівня захворюваності, інвалідизації та смертності, підвищення якості життя та збільшення його тривалості серед уразливих груп населення.

Загальна інформація про вірусний гепатит С

За даними ВООЗ понад 2 млрд. осіб у світі інфіковані або перехворіли вірусними гепатитами різної етіології. Щорічно 2-3 мільйони осіб інфікуються вірусом гепатиту С (ВГС) та близько 130-170 мільйонів осіб хронічно інфіковані ВГС. Актуальність теми хронічного гепатиту С (ХГС) визначається темпами його поширення, особливостями клінічного перебігу (у 80 % випадків активна інфекція протікає без будь-яких клінічних ознак), що призводить до пізнього розпізнавання захворювання, часто вже на термінальних стадіях ураження печінки.

Україна належить до країн з середнім ступенем поширеності гепатиту С - інфіковано біля 3% громадян, що складає приблизно 1 170 000 осіб. Однак, за результатами вибіркового моніторингу груп ризику, інфікованість вірусом гепатиту С серед них значно перевищує середньосвітові показники і сягає 40-60%.

Ко-інфекція вірусами гепатиту С та ВІЛ є поширеною серед уразливих груп, головним чином тому, що вони мають спільні шляхи передачі. За даними різних авторів, поширеність гепатиту С серед ВІЛ-інфікованих пацієнтів варіює від 33% до 60%, а в осіб, які вживають внутрішньовенно наркотичні речовини, може перевищувати 80%. В результаті взаємного впливу ВІЛ та ВГС у ко-інфікованих пацієнтів спостерігаються серйозні клінічні наслідки. В результаті впливу ВІЛ-інфекції на перебіг вірусного гепатиту С у ко-інфікованих пацієнтів спостерігаються швидке прогресування цирозу печінки та збільшення ризику виникнення гепатоцелюлярної карциноми у молодому віці. Як було встановлено в дослідженнях, у пацієнтів, ко-інфікованих ВІЛ/ВГС, порушення клітинно опосередкованої імунної відповіді сприяє прогресуючому ураженню печінки до термінальних стадій. В свою чергу, ВГС не здійснює безпосередній вплив на перебіг ВІЛ-інфекції, але має негативний вплив на переносимість антиретровірусної терапії (АРТ), посилюючи її гепатотоксичність. З часу впровадження високоактивної антиретровірусної терапії (ВААРТ), прогноз перебігу ВІЛ-інфекції значно покращився, що в результаті призвело до виходу хронічного гепатиту С в лідери серед причин захворюваності та смертності хворих на ВІЛ-інфекцію.

Головною метою противірусного лікування вірусного гепатиту С є виліковування інфекції. Стійка вірусологічна відповідь (СВВ) визначається як невизначальний рівень вірусного навантаження (ВН) РНК ВГС через 12 тижнів (СВВ12) після завершення лікування. ВГС-інфекція виліковується більш ніж у 90% пацієнтів, які досягають СВВ. СВВ зазвичай асоціюється з припиненням захворювання печінки у пацієнтів без цирозу. Пацієнти з цирозом печінки залишаються в зоні ризику ускладнень, що загрожують життю, але фіброз печінки може регресувати, і ризик виникнення термінальних печінкових ускладнень зменшується. Сучасні дані вказують на те, що у хворих на цироз печінки після звільнення від ВГС-інфекції, ризик виникнення гепатоцелюлярної карциноми та смертності з будь-яких причин суттєво знижується, у порівнянні з нелікованими пацієнтами та «невідповідачами» на противірусне лікування, але не зникає повністю.

Критерії відбору пацієнтів до участі в третьому етапі Проекту

Учасниками проекту можуть стати:

- люди, які вживають ін'єкційні наркотики та є учасниками проектів профілактики інфікування ВІЛ незалежно від часу перебування у проекті (не менше 50% пацієнтів Програми),
- люди, які споживають ін'єкційні наркотики, є учасниками програми замісної підтримуючої терапії (ЗПТ) та заходяться у підтримуючій фазі,
- робітники комерційного сексу (РКС) та чоловіки, які практикують секс з чоловіками (ЧСЧ),
- усі перераховані представники уразливих груп з ВІЛ-позитивним статусом, які отримують антиретровірусну терапію (АРТ),
- активісти – співробітники НУО із числа груп ризику (СІН, РКС, МСМ, учасники програми ЗПТ)
- учасники АТО (на базі Київського головного військового госпіталю).

Критерії призначення лікування:

- встановлений діагноз ВГС або ко-інфекції ВГС/ВІЛ
- фіброз ≥ F2 по METAVIR (пріоритезація - F3, F4), включаючи компенсований цироз або позапечінкові прояви захворювання, які не є протипоказаннями до противірусної терапії.

На сьогоднішній день Альянс може надати лікування лише тим особам, які повністю відповідають вищезазначеним критеріям.

Для встановлення діагнозу необхідно пройти повний комплекс діагностики, визначений лікарем у кожному окремому випадку. Завдяки співпраці з партнерськими організаціями, Альянс надає можливість отримати 50% знижку на проходження діагностики особам, які відповідають критеріям відбору до програми.

УЧАСТЬ У ПРОЕКТІ НЕМОЖЛИВА
В РАЗІ НЕВІДПОВІДНОСТІ ВИЩЕЗАЗНАЧЕНИМ КРИТЕРІЯМ!

У рамках третього етапу реалізації Проекту застосовується декілька схем лікування ВГС, які включають комбінації леді пасвір/софосбувір, софосбувір, рибавірин, пегільований інтерферон протягом 12 тижнів в залежності від генотипу вірусного гепатиту С, а також здійснюється безкоштовний лабораторний моніторинг ефективності лікування (визначення наявності вірусу гепатиту С в крові в кількісному форматі).

Соціальний супровід пацієнтів Проекту

Окрім лікування, всім учасникам Проекту лікування вірусного гепатиту С в рамках партнерської співпраці закладів охорони здоров'я та місцевих неурядових організацій надається соціальний супровід з елементами кейс-менеджменту. Соціальний супровід здійснюється соціальним працівником, який входить до складу мультидисциплінарної команди, що створюється та функціонує для виконання потреб даного Проекту. Метою соціального супроводу в рамках даної Програми лікування вірусного гепатиту С є забезпечення формування прихильності пацієнтів до лікування та підвищення ефективності лікування.

Склад та функції мультидисциплінарної команди

Мультидисциплінарна команда (далі – МДК) включає лікаря, медичну сестру та соціального працівника від неурядової організації. Кожен член мультидиципліарної команди виконує роботу відповідно до своїх професійних обов'язків та функцій, визначених рамками даної Програми. Прийняття рішень щодо включення пацієнтів у програму відбувається спільно всіма учасниками МДК. Лікар проводить відбір пацієнтів на лікування відповідно до медичних показань, здійснює об'єктивне обстеження пацієнта, призначає лабораторні та функціонально-діагностичні обстеження та режим лікування, оцінює стан пацієнта впродовж противірусної терапії (ПВТ) вірусного гепатиту С, відслідковує побічні реакції та ускладнення лікування вірусного гепатиту С.

• Медична сестра проводить видачу лікарського засобу, направляє пацієнта на обстеження згідно з призначеннями лікаря, здійснює консультування пацієнта щодо побічних реакцій та ускладнень лікування, попередження небажаної взаємодії ПВТ з іншими лікарськими засобами, організовує співпрацю з соціальним працівником.

• Соціальний працівник проводить соціальний супровід лікування, надає пояснення та консультації представникам груп ризику щодо можливості отримання лікування, забезпечує перенаправлення пацієнта, у якого виявлено позитивний результат швидкого тесту до ЗОЗ для проведення подальшої діагностики вірусного гепатиту С. Соціальний працівник надає пацієнту консультативну, психологічну та практичну допомогу під час лікування, підтримує прихильність пацієнта до лікування, спрямовує пацієнта до лікаря при перших ознаках можливих ускладнень, відслідковує планові дати візитів та отримання лікарських засобів пацієнтами. Соціальний працівник проводить консультування та спостереження пацієнтів з метою використання лікарського засобу за призначенням та сповіщає лікаря або медичну сестру про можливі порушення. Проводить консультування клієнтів з питань безпеки вживання лікарських засобів та профілактики повторного інфікування.

Альянс підтримуючи антикорупційну кампанію Глобального фонду «Час повідомляти!» (http://www.ispeakoutnow.org/home-page-ru/), акцентує увагу на тому, що одним з пріоритетів проекту з лікування ВГС є захист прав пацієнтів з уразливих груп населення, у т.ч. на безкоштовне лікування ВГС в проекті, та звертає увагу, що у разі виникнення корупційних ситуацій під час постановки на облік пацієнтів або необґрунтованих пропозицій від персоналу проекту щодо отримання від пацієнтів незаконних винагород, прохання до пацієнтів докладно повідомляти про такі випадки на електронну адресу Альянсу porada@aph.org.ua

Перелік закладів охорони здоров'я та неурядових організацій для виконання третього етапу Проекту

№	Регіон	Заклади охорони здоров'я	Адреса закладів охорони здоров'я	Неурядові організації	Адреса неурядових організацій
1	Вінницька	КЗ «Вінницький обласний клінічний центр профілактики та боротьби зі СНІДом»*	Вінницька обл., Вінницький район, сел. Березина, «Медмістечко»	Вінницьке обласне відділення благодійної організації «Всеукраїнська мережа ЛЖВ»	м. Вінниця, вул.40-річчя Перемоги, 29 тел.: 0674317880 e-mail: lgvs10@ukr.net
2	Дніпропетровська	КЗ «Дніпропетровський обласний центр з профілактики та боротьби зі СНІДом»*	м. Дніпро, вул. Бехтерєва, 1	соціальний працівник закладу охорони здоров'я	
3		КЗ "Криворізька інфекційна лікарня №1 ДОР"	м. Кривий Ріг, вул. Юрія Камінського, 5	Благодійна організація «Благодійний фонд «Громадське здоров'я» м. Кривого Рогу	м. Кривий Ріг, вул. Мусоргського, буд. 13, 3 під`їзд, 5-й поверх тел.: (0564) 51-16-28 e-mail: osipova2003@ukr.net
4	Запорізька	КУ «Запорізький обласний центр з профілактики та боротьби зі СНІДом»*	м. Запоріжжя, вул. Добролюбова, 23	Благодійний фонд «Сподівання»	м. Запоріжжя, вул. Сергія Тюленіна, 23 тел.: 0612240764 e-mail: spodivannia@gmail.com
5	Івано-Франківська	Івано-Франківська обласна клінічна інфекційна лікарня	м. Івано-Франківськ, вул. Гетьмана Сагайдачного, 66	Благодійна організація «Благодійний фонд «Реабілітаційний центр наркозалежних «Захід шанс»	м. Івано-Франківськ, вул. Довга 60, 2-й пов. тел.: 0342754275 e-mail: fond-zahidshans@ukr.net
6	Донецька	Маріупольський центр профілактики та боротьби з ВІЛ/СНІДом МЛ №4 ім. Мацука	м. Маріуполь, вул. Пашковського, 4	Громадська Організація "Маріупольська Спілка Молоді"	м. Маріуполь, бульвар Меотиди, 20 а тел: (0629) 58-30-27 e-mail: msmol@i.ua
7	Кіровоградська	Кіровоградський обласний центр профілактики та боротьби зі СНІДом*	Кіровоградська обл., м. Кіровоград, вул. Комарова,1	Кіровоградське обласне відділення Всеукраїнської благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД»	м. Кіровоград, вул. Преображенська, 2 тел.: 0522-24-69-04 e-mail: kovlgv@ukr.net
8	Львівська	КЗ «Львівський обласний центр з профілактики та боротьби зі СНІДом»*	м. Львів, вул. Лисенка, 45	Благодійний фонд САЛЮС	м. Львів, вул. Технічна 10/4 тел.: 0322926454 e-mail: salus@mail.lviv.ua
9	Одеська	Одеський обласний центр профілактики та боротьби зі	м. Одеса, вул. Хімічна, 5	Одеський благодійний фонд реабілітації та соціальної	м. Одеса, вул. Софіївська, 10 тел.: 048 7772076, 048 7173138

		СНІДом*		адаптації громадян без визначеного місця проживання «Шлях до Дому»	e-mail: office@wayhome.org.ua
10	Полтавська	Полтавський обласний центр профілактики ВІЛ-інфекції та боротьби зі СНІДом*	Полтавська обл., м. Полтава, пров. Госпітальний, 5	Благодійна асоціація «Світло надії»	м. Полтава, вул. Артема 28А тел.: 0532606081 e-mail: svitlonadii@qmail.com
11		Полтавська обласна клінічна інфекційна лікарня	м. Полтава, пр-т Першотравневий, буд.22		
12	Сумська	Обласний комунальний заклад «Сумська обласна інфекційна клінічна лікарня ім. З.Й. Красовицького»	м. Суми, вул. 20 років Перемоги, 15	Сумська обласна громадська організація «Клуб «Шанс»	м. Суми, провулок Інститутський, 1/1 тел.: 054277-50-07 e-mail: clubchance@gmail.com
13	Хмельницька	Хмельницький обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом*	м. Хмельницький, вул. Сковороди, 17	Благодійний фонд "Вікторія"	м. Хмельницький, вул. Соборна, 57 тел.: (0382) 70-33-77 e-mail: as.victoria@mail.ru
14	Рівненська	КЗ "Обласний центр профілактики та боротьби зі СНІДом"*	м. Рівне, вул. Жоліо-Кюрі, 19	Рівненський обласний благодійний фонд "Наше Майбутнє "	м. Рівне, вул. Жоліо-Кюрі, 19 тел: 094-835-04-03 e-mail: rivneaids@gmail.com
15	Харківська	КЗОЗ «Обласний центр профілактики і боротьби зі СНІДом»*	м. Харків, вул. Боротьби, 6	Благодійна організація «Мережа 100 відсотків життя» м. Харків»	м. Харків, просп. Слави, 11, кв.39 тел.: (057)7506064 e-mail: plwh_solidity@ukr.net
16		ООО "Харківський медицичний центр "Альтернатива"	м. Харків, вул. Чорноморська вулиця, 3	соціальний працівник закладу	
17	м.Київ	Київська міська клінічна лікарня № 5	м. Київ, вул. Відпочинку, 11	Всеукраїнська благодійна організація «Конвіктус Україна»	м. Київ, пр. Маяковського,7а-170

18		Київська міська наркологічна клінічна лікарня "Соціотерапія"	м. Київ, пров. Деміївський, 5 А	Всеукраїнська благодійна організація «Конвіктус Україна»	м. Київ, пр. Маяковського,7а-170
19	Київська область	Київський обласний центр профілактики та боротьби з ВІЛ/СНІДом*	м. Київ, вул. Багговутівська, 1	Всеукраїнська благодійна організація «Конвіктус Україна»	м. Київ, пр. Маяковського,7а-170
20	Національний рівень	Національний військово-медичний клінічний центр "Головний військовий клінічний госпіталь"	м. Київ, вул. Госпітальна, 18	Всеукраїнська благодійна організація «Конвіктус Україна»	м. Київ, пр. Маяковського,7а-170
21	Національний рівень	ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України»	м. Київ, вул. М. Амосова, 5	Всеукраїнська благодійна організація «Час життя плюс»	м. Київ, вул. М. Амосова, 5 Тел: (044) 200-28-27, 332-06-77 e-mail: info@hivtri.org.ua

**У центрах СНІДу згідно із статутами центрів СНІДу лікування надається лише людям, які живуть з ВІЛ. Якщо у Вашому регіоні лікування надається лише в центрі СНІДу, проте у Вас наявна моно-інфекція ВГС і Ви відповідаєте усім критеріям включення у Проект, звертайтеся до клініки ДУ «Інститут епідеміології та інфекційних хвороб ім. Л.В. Громашевського НАМН України», що знаходиться в місті Києві.*